

آبونه شرائطی

عالم عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
ایلو (۲۵) غروشد.

عالم احسبه ده سنه لکی (۱۷)، الق
ایلی (۹) فرانقدر.

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائرة مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی بشندر.

§

مسلمه موافق آثار مع المحتویه قبول
اولشور. درج ایدله یازیلر اعاده
اولونماز.

الکشاف

سیر ۱۳۳۰

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لک مجموعه اسلامیه در.

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول: اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد ۲۷۶

۲۶ محرم ۱۳۳۲

پنجشنبه

۱۲ کانون اول ۱۳۲۹

جلد ۱۱

اخطارات

رساله مزین آلمدیخی کو- قلمک شرطیه
بتون یازیلر هر هالیکی رفعت طر فنان
اقتباس و اونه یلیز.

§

مکتوبلرک، اعطالرک واضح و اوقوتاقی
اولمسی و آبونه صره نومروس محتری
بولونمسی لازمدر.

§

عالمک اجنبیه ایچون آبونه اولالمز
آدرس لریشک فرانسرجه ده یازلمسی دجا
اولشور.

§

پاده کوندرلدیکی، ان نهیه دتر اولدیغک
واضعا ییلدیلمسی دجا اولشور.

ایدیور: هله حسن اطنابه الك كوزل نمونهلر کوستریور، بونلری ایراده حاجت کورمیورم: اوفاق بر دقت نظر بو دقائق صنعتی احاطه ایچون کفایت ایدر. سینی بابا منظومه سی محمد عاکفک دیگر بر جوق شعرلری کی معنای، لفظاً شباهت خاطرۂ احترامی ترین ایدم جک آثار ملیه مزیندر.

علی اکرم

مقتضیات

بویوک استاد حاجی ذهنی افندی مرحوم

ه گانون اول ۱۳۲۹

دوون، اوکلهدن ضوکر، محترم بر رفیقمه چنکل کوی اسکله سنه دوغرو - نفع وطن و ملتیه دأر - سوباشه رک ایلرله یوردق. رفیق بر آراق اینکهر برسه: «حاجی ذهنی افندی پک خسته!»، دیدی. او... ف، بوخبر بنم قولاقلمده بر بومبا قدر مدھش بر طراقه حصوله کتیرمشدی.

بن بو قارا خبره بر تورلو ایناتق ایسته مه مشدم. ناصل اینانه. بیلیردم یا؟.. خسته دوشکنه کیرمدهن برکون اول لطف تصادفه واپورده زیارتی وصیمی، مبذول التفاتیه مشرف اولدیم بو ذال مملکتیمزک، عالم اسلامک علمجه، عملجه اک یوکسک برسیانی، سیای فضل وکالی اولارق طایمشم. بویله محترم، معزز بر وجودک افوله میلانه احتمال ویره مه مکده حقی دکیلمی ایدم؟..

أویمه کلدیکم زمان حالا او مشؤم خبرک الیم تأثیریه مضطرب بولونیور ایدم، کندی کندیمه: شو مبارک ذات اولمه سیدی.. بش اون ییل داها یاشاسیدی!.. دیمش والله دن بومتین وعزمکار عالم اسلام ایچون صحت و عمر دیله مشدم!..

موزعک بوصباح - بر معتاد - قانی آراقندن بیراقدینی «تصفیر افکار» ی اوقورکن دوون خسته لغی دویدیم ذاتک غیوبت ابدیه سی مبلغ سطور سیاهک کوزلیمه بردنبره ایلش یورمه سی بی نه قدر دلخون ایلیدی!...

بو آجی حقیقت بکا ساعتلرجه ألم یاشلری دوکدیردی. مادام العمر هپ عین تأثر ایله قلم صیرلا به حق و اغلایه جقدر.

واه، واه.. نوعی شخصه منحصر [۱]، باشلی باشنه برجهان فضل و معرفت اولان الحاج محمد ذهنی افندی دم افول ایتدی ها؟.. حیف، صدهزار حیف!.. شوصوک ییل بر مسلمانلر ایچون نه فلاکتلی، آجیق ییل اولدی!.. ریم تکرارینی کوسترمه سین.

بخنی قارا وطنک اوماک قدر سویملی، کلین قدر سوسلو، حاتم طائی قدر ویرکیلی عضولری وحشی، خونخوار، غدار دشمنلریمزک ملوث

[۱] دوون، وحی بویله دیوردی.

موفقیتیه واصل اولویور، بو قدر بلیغ و حزن بریت یازیورده ینه منظومه سی او بیت ایله بایرهمیور، بو جانی لوحۂ شعرم:

اوزمان قوبدی ایچمدن شو تحیر ابدی:
یا حیتمز اوله یدم، یا باره اوله ایدی!
بیتی کی نظم صرفدن عبارت، معنای، لفظی اهمیتدن عاری بر بیت علاوه ایدیور. عجباً نیچون؟ عجباً نه دن طولانی «بووالو» نک «بعضاً علاوه، فقط اکثریت اوزره طی ایدیکنز، نصیحتنه شاعرلر هر زمان اتباع ایدهمیورلر؟ بو نقیصه، بو ابتلائی اکثر اک بویوک شاعرلرک المعظم اثرلرنده بیه کورولور: عبدالحق حامد کی برداهی شعر مثلاً «فاتحی زیارت» منظومه سی:

یتیمردی سجده کاهک اولدقجه سن جبین سای
حالا کلیر زمیندن تکبیر زارزارک..

بیتیه بایرهمیور، بو قدر علوی بر خیال ایله قناعت ایدهمیورده بو شاه بیتدن صکره:

اجر عظیم وصفک قیدنده کوکلم ای شاه
عفو ایله بوقصرین سن اول کناهکارک
مدحکده شاعرانه الهاملرکی کور

تعریف برده یتیمز عرشه چیقان کبارک
سوزلرینی یازیور، توفیق فکرت کی روح صانعته حقیله واقف بر استاد شعر «نقی» منظومه سنده:

اویله بر شهر معظم کی جوش ایتمشک
قط ایواه جوراق برده آقوب کیتمشک

بیتیه، نقینک روحنندن قویمش قدر زنده و معنیدار اولان بو سوزه:

سکا بر باشقه زمین، باشقه زمان لازمدی
سکا بر عالم لاهوت نشان لازمدی

بیتی بو قدر قوتسزلیکله برابر علاوه ایتمکدن چکینمیور! ده! ارا بیلیرسه پک کوزل شعرلرده بو قصورک بر جوق مثاللری بولونه بیایر. بیلیم مطالعه مصمیمیدر، بکا اویله کلورکه شو خطای صنعتک باشیجه ایکی سبی وار:

برنجیمی یازیویورمش شیلری چیزمکه قبیله مامق. شاعر بر جوق قافیهلر بولویور، او قافیهلری یرلشدیرمک ایچین بیتلر یازیور. بر کرده بیتلر یازلدیمی اولره اولادی ایش کی طوقونمقدن احتراز ایدیور. ایشته کوستردیکمز مثالرده حامدک صوک بیتلری بوقیلدندر. ابکنجی شاعر کندیسینک پک کوزل اکلا دینی مآلک باشقه لرینه قارا کاق قالماسندن چکینیور، اونی تفسیره، تأییده قالدیشیور. توفیق فکرک، محمد عاکفک نقی و سینی بابا منظومه لرده صوک بیتلرده ایشته بولریم محیله بناء یازلمشدر.

سینی بابا شعرینک لسانی تدفیق ایدرسه ک نظمک بر خارقه موفقیت اولدوغنی کورورز: هیچ بر قصوری یوقدر. محمد عاکفک بو نظمده یکی لسان شعریمزک روحنه انفاذ نظر ایتدیکنی دلائل متمدده سیله اثبات

آیاقری آتنده چیکنه ندی ، وغصب اولوندی ، یاریم میلیون فضلہ قالدین ، آرکک ، کنج ، اختیار معصوم دین قارداشلریمز صایب نامنه قودوران بالقان جانوارلری طرفندن پک شیع ، پک فجیع برصورتده بوغازلاندیلر ، دیری دیری آتشاره آتیلدیلر ، کومولیدیلر ! . . . بو قدر ضایعات کافی کله مش کبی دست اجل بو بیچاره امته خامه قدرت وعرفانلریله خدمتی اجل وظائف بیلن علما و فضلامزدوده بر قاجنی چکوب آلمشدی . اونلر هپ او غیر قابل تلافی ضیاعلردن دیکلمی ایدیلر ؟ . . .

فلاکت فلاکتی تعقیب ایده رمش ! .

أوت ، قرق ییلدنبری دائماً آرتان بر غیرت ، بر عشق ایمان ایله بوتون عالم اسلامه هپ سلامت و حقیقت نور و تخماری صاچش و آک بویوک ذوق روحی نی بو اوغورده اوغراشمقدن آلمش بر نجم فیضار دها سوندی ، کیتدی ! . . .

بو کون ، بکار بکی جامع شریفنده نازی قیلینان حاجی ذهنی افندی مرحومک نعش مغفرت نقشی شو دقیقه لرده ماملر ایچنده چینلایان خانه سی جوارنده کی قبرستانده احضار ایدیان خاطره سنک سینیه برسکونه تودیع اولوندی ، روحی پک سودیکی پیغمبرینه ، اللهنه قاووشدی ! . حق ، اوکا غنی غنی رحمت ، کدریده افراد عالمه سنه ، غیوبتندن جداً متأثر اولان تلامذه عرفانه صبرلر احسان ایله سین . . .

بن استانبولده بیودیکم حالد حاجی ذهنی افندی نامنی هیچ دویمامشدم ، مع التأسف دیوورانده اولمامشدی .

۳۴۰ سنه سی طرزونده عریجه اوکرمک هوسنه دوشه رک بر صرف ونحو ایدیمکه قالدیشمشم . دائماً آلیش ویریش ایتدیکم برکتاجینک کیرلی جامکانی ایچنده توزلره باتمش برکتاب کوزیمه ایلشمش ایدی ! المنتخب . . .

کتاجینک ایسته دیک باده نی منونیتله ویره رک کتابی آملقه روحک نه بویوک برعطش عرفاتی تطمین ایش اولدیم ! . . .

چوق کچمه دن المقتضبلر ، الحقائقلر ، نعمت اسلام کلیات قیسه سی ، القول جید ، مشاهیر النساءلر بنم ایچون توکنمز برر خزینه تتبع واستفاضه اولمشلردی .

ایشته بن مغفور مشارالهی رهبری طالعمله ایدیندیکم شو معظم ، لایموت اثریله طائیش ایدم .

مرحوم بنم آک زیاده سودیکم بر استاد ، بر معلم عرفان ایدی . «کنزالحکم» نامیله طبع ونشر ایتدیردیکم منتخباتده کی احادیث شریفه نک برچوغنی مشارالیه ترجمه ایتشلردی . حاجی ذهنی افندی ، نه قدر متواضع ومحوینکار ایدیلر ! . . .

بنش آلتی آی مقدم صوفیه دن مرحومه بر مکتوب تقدیم ایله مشدم . جوهر جان کبی صاقلادیم جوابنامه حکیمانلری عیناً آتی یه درج ایدیورم :

اوغلم حافظ ابراهیم افندی

صوفیه دن یولادیکنز مکتوبی تاربخندن برهفته صکره آلام . حیانتکزه سویندم ، اسارتکزه یزندم . اهل اسلامک بوسفرکی صیبتی تصور خارجنده در . مولای متعال انجای خیر المسون . دامادم دوقتور بیکباشیسی رفعت افندی بدایت حربده کی سفالنه وانک دامادی یوزباشی خلیل افندی دشمن قورشونیه شهیددرلر . ایکسیسی دخی متین واهل دین کیمسلر ایدی . مولی غریق رحمت ایتسون . دین اسلامک عناصر غیر مسلمه بی حایه سی انلرک حین فتحن بو آتیه قدر ممالک مزده موجودتیله مثبتدر . اسپانیانک اهل اسلام النذن چیقیمی واستانبولک اهل اسلام الله کیمسی برزمانه تصادف ایتشدر . اوراده برمسلم قانامش وقلالرده آتشاره یافلمشدر ! بوراده ایسه یرلیرم برچوق اسپانیا مهاجری یردیلر وآسیا دوشکونی ارمنیلر منضم اولمشدر . سلیم اولک استانبول وروم ایلی خرسیتیانلری اسلام ایتک ایچون قتل تشبندن زنبیلی علی افندی نامنده کی مفتینک ممانتی منع ایتشدر ، که ذمت اسلامی قبول ایدوب جزیه ویرن رعیه قتل اولنه ماز دیمشدر . مقتضای حکم شرع دخی بودر . (.)

« اما بذلوا الجزية لئكون دماؤهم كدمائنا واماوالمهم كماوالنا » بیور .

لمشدر ، که انلر یعنی ملل غیر مسلمه قانلری قانز وماللری مالز کئی اولق ایچون بذل جزیه ایتدیلر ، دیمکدر . دولت اسلامیه رعیه اولوب جزیه سنی ویرن غیر مسلم (ذمی) نامنی آیر . ذمیلر بزجه مستأمنلردن یعنی دول اجنبیه تبعه سندن اولوبده ممالک مزده موقتاً بولنالردن ممتازدرلر . (موقتاً دیورم ، که اجنبیلر ممالک اسلامیه ده برسدن زیاده طورده مامقوله وطوره جق اولورلر ایسه ذمی اولمله مکلفدرلر .) بر ذمی بی بغیر حق قتل ایدن برمسلم قصاصاً قتل اولور . بر ذمینک مالی سرقت ایدن سارق مسلک انی کسیلر . قرآن کریمده « ان النفس بالنفس الخ » قول کریمی مطلق وارد اولمشدر . مسلم شریفک تصحیح وتحشیه سی بنده کزی ایجه مشغول ایتکده اولدیغندن بوندن زیاده یازامدم . بمرائع وفتح القدير وبحر رائق وتبيين حقائق کتب فقهیه مرک مطبوع ومعتبرلرندندر .

۲۵ مایس سنه ۱۲۲۹ محمد ذهنی

حافظ ابراهیم : بشکطاشدن :

ینه حیفاکه سینه وطنی بر ضایع مؤثر اینجندی ؛
ینه بر فاضل یکانه سنی علم وعرفان جهانی غیب ایتدی .
صوک زمانلرده عالم اسلام نه مهم ضایعات ایله یتدی ؛
دوشدی بر نوخسار ، معرفته حاجی ذهنی افندی ده کیتدی .

۱۳۳۲

عدنه پرواز ایدن اوروح کزین بولسون اعلی المراتبی آمین .

طاهر المولوی

تنبيه غرضی

دارالفنون اسلامی

مدینه منورده شهرک خارجنده باب الشامی جهتنده کی داود باشانک وقف باغچه سی دروننده انشاسی مقرر اولوب بیک اوچیوز او توزایکی سنه هجریه سنک برنجی کوئی (جمعه ایرتسی تشرین ثانی ۱۶) وضع اساس رسمی اجرا ایدیان دارالفنون اسلامینک نظامنامه اساسیسی :